בס"ד
"הדף היומי לתולדותינו"

יום א', י"ד באדר תשס"ז (04 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע שמח ושבוע טוב!

היום, **י"ד באדר**, **פורים**!!! כידוע, נס פורים קרה בתקופה הידועה כ"**גלות בבל**", 70 השנה שבהן גורשו היהודים מארץ-ישראל לאחר חורבן הבית הראשון. על הקשר בין פורים ארץ-ישראל והמקדש – המאמר הבא...

אחד הדברים המיוחדים ואולי המוזרים שבחג הפורים הוא, שדין מרכזי הקשור בהגדרת החג, תלוי בנושא שלכאורה איננו קשור כלל לחג. והוא: "כרכין המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין ב-ט"ו [באדר]". [שלחן ערוך או"ח תרפ"ח א'] מדוע נקבע קריטריון מוזר כזה, שיום הפורים שב-ט"ו באדר תלוי בהקפת חומה מימות יהושע בן נון?! מסביר התלמוד הירושלמי המפורסם: "חלקו כבוד לארץ-ישראל שהיתה חריבה באותן הימים ותלו אותה מימות יהושע בן נון." [ירושלמי, מגילה א' א'] למדנו כאן יסוד חשוב: אחד המסרים המרכזיים של חג הפורים – **כבוד לארץ-ישראל**.
אפשר להבין זאת באופן פשטני, שכיוון שארץ-ישראל היתה חריבה באותה תקופה שהתרחשו הניסים בשושן ושאר מדינות המלך אחשוורוש, רצו להזכיר לנו זאת, בגדר – "נעלה את ירושלים על ראש שמחתנו!" אך אפשר לומר מעבר לזה: **כל עניין חג הפורים בא לעורר אותנו ולהבהיר לנו ולכל יהודי התפוצות: אין מקום אחר לעם ישראל – רק בארץ-ישראל**. המציאות שמתאר המן הרשע: **"ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים"** [אסתר ג' 8] תיתכן רק בחוץ לארץ. המציאות של יהודים בחו"ל – איננה טבעית ואיננה תקינה כל עיקר.
לכן, המגילה, בתארה לראשונה את דמותו ואישיותו של מרדכי היהודי, הרי היא מדגישה מאיין בא, דבר שלכאורה מיותר: **"אשר הגלה מירושלים עם הגולה אשר הגלתה עם יכוניה מלך יהודה אשר הגלה נבוכדנצאר מלך בבל."** [אסתר ב' 6] ארבע פעמים נזכר כאן הביטוי "גולה" בהטיות שונות. ללמדנו, שכל האירועים המופיעים במגילה נובעים מהמציאות הגלותית בה היו מצויים עם ישראל באותה תקופה. **העדר המקדש וארץ-ישראל משפיע ישירות על מצב האומה מבחינה פנימית וחיצונית**. שהרי המן מתאר מנקודת מבטו, בפועל כפול: **"מפוזר ומפורד"**. מה ההבדל בין מפוזר למפורד? לכאורה שני פעלים אלו, הם בעלי אותה משמעות: מפוזרים בין האומות ואין להם ישות עצמית, לאומית ומאוחדת?!
אלא אפשר לומר, ש"מפוזר" שה עניין טכני-חיצוני – מפוזרים במקומות שונים בין הגויים. ו"מפורד" – מפורדים מבפנים בינם לבין עצמם, שלא שוררת אחדות ואהבה ביניהם. ונראה שזה התפקיד שממלאים המקדש וארץ-ישראל. **המקדש** הוא מקור ההשראה הרוחנית של ארץ-ישראל, וארץ-ישראל היא מקור ההשראה הלאומית עם הקדושה המיוחדת של הארץ. גם בפתיחת המגילה ישנו תאור נרחב של משתה המלך אחשוורוש לכל מדינות מלכותו ולתושבי שושן. וחז"ל ביארו על פי רמזים בכתובים, **שמשתה זה היה מסיבת נצחון על ביטול מלאכת בית המקדש!** ו"הכלים השונים" שהביאו למשתה – הם כלי המקדש.

[!סיום המאמר – בדף של מחר, יום ב': שושן פורים]

"ליהודים היתה אורה ושמחה, ששון ויקר." [מגילת אסתר ח' 16]
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל